

VILTFORVALTNINGENS PRIORITERTE NASJONALE KUNNSKAPSBEHOV 2025

Bakgrunn

Hvert år betaler jegerne inn jeger- og fellingsavgifter til Viltfondet. Disse midlene blir benyttet til tiltak som fremmer viltforvaltningen, jf. viltlova § 43.

Bruken av midlene i Viltfondet drøftes med representanter for brukerinteressene. Dette må ses i sammenheng med at arbeidet med konkrete tiltak i mange tilfelle krever innsats fra de frivillige organisasjonene, og at de sentrale leddene i disse organisasjonene skal kunne ha synspunkt på disponeringen.

Frist for å sende inn søknad er 15. januar 2025. Søknad skal sendes inn gjennom Miljødirektoratet sitt elektroniske søknadssenter.

Søknader behandles etter [forskrift om tilskudd til viltformål](#).

Om tilskudd til viltformål

Målet for tilskuddsordningen er å medvirke til at det blir et høstingsverdig overskudd av vilt, og til å ta vare på produktiviteten og mangfoldet i naturen. Innenfor denne rammen, skal ordningen legge til rette for rekruttering og verdiskaping basert på jakt og fangst som del av friluftslivet. Tiltakene som blir iverksatt skal sikre kunnskapsgrunnlaget og gi bedre kunnskap om arter og bestander, og hvordan de kan høstes på beste måte.

Midler under posten kan også gå til tilskudd til vilttiltak og prosjekt i regi av regionale og landsomfattende organisasjoner, og lokale vilt- og utviklingstiltak som er nødvendige for senere å kunne sette i verk praktiske tiltak. Det kan også gis tilskudd til sentrale organisasjoner som utfører oppgaver for viltforvaltninga. I tillegg skal posten dekke utgifter til overvåkning for å sikre kontinuerlig oversikt over bestandsstatus og utvikling av arter og grupper av viltarter. Overvåkningsprosjektene skal gi et årlig oppdatert datagrunnlag for å sette i verk sentrale, regionale og lokale tiltak for forvaltning og justering av virkemiddel og avdekke kunnskapsbehov.

Avsatte midler for 2025

I Prop.1 S (2024-2025), LMD, er post 114071, tilskudd til viltformål, tildelt 38.578 mill. kroner. De avsatte midlene skal dekke prosjekter både innenfor høstbart og ikke-høstbart vilt

Omtrent 15 millioner kroner av tilskuddsmidlene fordeles til lokale og regionale prosjekter via statsforvalterne som behandler søknader til ikke-høstbart vilt og via fylkeskommunene som behandler søknader til høstbart vilt..

De resterende midlene fordeles til prosjekter av nasjonal karakter, hvor Landbruksdirektoratet forvalter midlene for høstbart vilt og Miljødirektoratet forvalter midlene for ikke høstbart vilt.

En betydelig andel av midlene benyttes til stimulerings- og informasjonstiltak i regi av organisasjoner og andre, noe som vil videreføres i 2025. Videre skal posten dekke tiltak i villreinforvaltninga som drift av villreinområda, telling av bestander, overvåkning, styrking av oppsyn og registrering i villreinområda, og utvikling av driftsplaner. Innbetalte fellingsavgifter skal føres tilbake til det enkelte villreinområdet, og midlene skal disponeres av villreinnemnda.

En betydelig andel av midlene fordeles også årlig til forvaltningsrettet forskning og overvåking.

Prioriterte nasjonale kunnskapsbehov 2025 – forvaltningsrettet forskning og overvåking

Pågående flerårige prosjekter vil prioriteres, men tilskuddsnivået for enkeltprosjektene må vurderes nærmere etter søknad. Det er ønskelig å stimulere videre til langsiktige forvaltningsrettede forskningsprosjekter. Bærekraftig høsting av viltet, bærekraftig forvaltning av viltets leveområder og effekter av konkrete forvaltningstiltak er ønskelige tema. Gode prosjekter med søkelys på flere arter og interaksjoner mellom artene i økosystemene vil kunne prioriteres, herunder interaksjoner mellom vilt og tamme beitedyr. Det ønskes også fokus på hvordan forvaltningen kan bidra til at viltbestandene i størst mulig grad er robuste i møte med klimaendringene. Det vil også kunne prioriteres å støtte mer grunnleggende forskning om artenes biologi, så som arealbruk, habitatvalg, overlevelse, reproduksjon mm. Dette gjelder særlig arter som har hatt en betydelig negativ bestandsutvikling.

Det er betydelig interesse og utfordringer knyttet til forvaltningen av hønsefugl og hjortevilt, og dette er artsgrupper som også vil bli prioritert fremover.

Hjortevilt

Det registreres stadig synkende kondisjon hos mange bestander. Overvåkingsprogrammene på bestand og helse gir god oversikt over situasjonen, men det er behov for å se nærmere på årsakssammenhengene og hvilke tiltak som kan gjøres for å snu trenden.

Sjøfugl

For mange har jakta på ærfugl og skarv lange og sterke tradisjoner. Likevel er flere arter i tilbakegang. Jakta på ærfugl og svartand har i dag behov for en forsterket innsats rundt kunnskapsbehov hvorvidt dagens høstingsregime innehar de nødvendige tiltak for å bevare bestandene på sikt.

Hønsefugl

Hønsefugl er de småviltartene flest jegere jakter på. En god forvaltning av hønsefugl er derfor viktig. Gode prosjekter som ser på hønsefuglenes bestandssvingninger, predasjonstrykk, tilpasning til klima, jaktas påvirkning og forvaltningsmodeller, samt andre forvaltningstiltak er stadig aktuelle.

Rødrev

Rødrevjakt er tilgjengelig og det felles årlig et stort antall av arten. Tetthet og utbredelse av rødrev er trolig betydelig knyttet til menneskelig aktivitet, arealbruk og klimaendringer. Det er i mange studier vist at høye tettheter av rødrev medfører bestandsnedgang hos andre arter, særlig er bakkehekkende fugler utsatt for predasjon fra rødreven. Prosjekter som undersøker effekter av menneskelig aktivitet, arealbruk og jakt på rødrevens bestandsutvikling vil kunne prioriteres.

Gås

Kunnskapsbehovet knyttet til jaktbare gjess er i stor grad styrt av internasjonale prosesser gjennom det Europeiske gåsesamarbeidet (EGMP). For 2025 vil dette i all vesentlighet dreie seg om videreføring av eksisterende prosjekter.

Det er behov for å se på jaktbegrensingen på grågås i Finnmark. Opplæring av jegere som jakter gås kan kanskje åpne for mer jakt på gås i Finnmark, der det av hensyn til fredete arter er begrensning i arealer det er tillatt å jakte gås. Fortsatt er risiko for feilskyting en trussel for dverggås og særlig sædgås, men på bakgrunn av beiteskadeproblematikk på åker er det behov for faglige innspill til nye avgrensinger av området for å komme landbruket i møte. Et større søkelys på gås som matressurs kan bidra til å opprettholde et godt og nødvendig jaktrykk samtidig som konfliktene holdes på et akseptabelt nivå.

Ikke høstbare arter

Gjennom de siste revisjonene av jaktidsforskriften er det flere arter som er tatt ut av forskriften. Ved siste revisjon var dette heilo og rødvingetrost. Artene er tatt ut pga. negative endringer i bestandene over tid. Dette kan endre seg i positiv retning for bestandene, og artene kan bli høstbare igjen. Dette kan også omfatte arter som tidligere ikke har vært høstbare, men der sterk bestandsutvikling og/eller økende konfliktnivå kan gjøre det aktuelt å åpne for uttak gjennom jakt. For noen arter kan kunnskapsgrunnet være mangelfullt. Kunnskap om bestandsutvikling for disse artene vil derfor være viktig.

For prosjekter eller aktiviteter som rettes mot trua arter henvises til tilskuddsordningen; "*Tilskudd til tiltak for å ivareta natur*".